Ogólnopolska Konferencja Naukowa
ALKOHOL POD LUPĄ NAUKI
od badań podstawowych do polityk zdrowotnych

Zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu drogowego w Polsce poprzez dostępność alkoholu na stacjach paliw. Ankietowe badanie pilotażowe przeprowadzone pośród osób uzależnionych od alkoholu.

Grażyna Rymaszewska, Mariusz Ruszkowski
" Fundacja „Trzeźwość" w Gdyni
Fundacja dla Dziecka i Rodziny „Wschodzące Słońce"

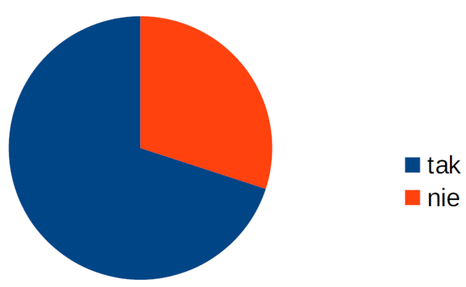
Wstęp i cel

Badanie zostało przeprowadzone od 8 lipca do 31 sierpnia 2024 r. przez Fundację „Trzeźwość" w Gdyni oraz Fundację dla Dziecka i Rodziny „Wschodzące Słońce" w Gdańsku. Anonimowa ankieta, poza pytaniami o płeć, wiek i miejsce zamieszkania, zawiera 13 pytań, z których 3 skierowane są do wszystkich ankietowanych, a 10 pytań do kierowców. Celem badania było sprawdzenie – czy i jak często kierowcy, którzy są uzależnieni od alkoholu, kupują alkohol na stacji paliw, wypijają go i prowadzą pojazd.

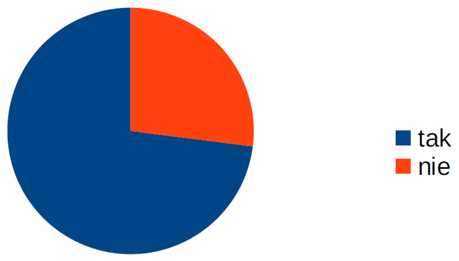
Materiał i metody

Uczestnikami badania byli pacjenci leczący się w placówkach uzależnienia od alkoholu: w poradniach, na oddziałach dziennych oraz na oddziałach szpitalnych. Uczestnicy pochodzili z 12 województw - w większości z woj. kujawsko - pomorskiego, mazowieckiego, pomorskiego, zachodniopomorskiego, wielkopolskiego, podkarpackiego i warmińsko-mazurskiego. Organizatorzy badania przesyłali ankietę kierownikom w/w placówek. Wydrukowane, anonimowe ankiety wypełniali pacjenci, którzy wyrazili na to zgodę. Wypełnione ankiety przesłano do koordynator badania, która opracowała wyniki. Część pacjentów wypełniła ankietę on-line, do której link był dostępny na stronie internetowej Fundacji „Wschodzące Słońce". W badaniu wzięło udział 417 osób, w tym 97 (23%) kobiet i 308 (74%) mężczyzn w wieku od 19 do 70 r. z., 12 (3%) osób nie podało płci. Osoby w wieku 40 – 60 lat stanowiły ok. 52 % badanych. Wśród badanych było 320 kierowców.

2. Czy kiedykolwiek prowadziła Pani/prowadził Pan pojazd będąc pod wpływem alkoholu?
TAK - 70 % kierowców
NIE – 30 % kierowców

3. Czy kiedykolwiek kupowała Pani/kupował Pan napój alkoholowy na stacji paliw zatrzymując się w drodze?
TAK – 73 % kierowców
NIE – 27 % kierowców

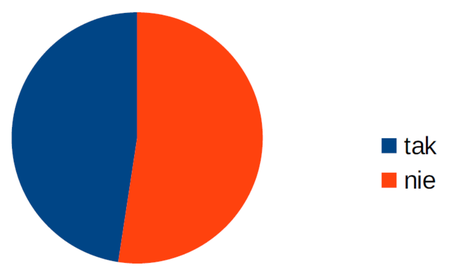
Podsumowanie

Przeprowadzone badanie pilotażowe wskazuje na to, że sprzedaż alkoholu na stacjach paliw jest poważnym zagrożeniem bezpieczeństwa ruchu drogowego (kod QR obok prowadzi do pełnego raportu badania ankietowego zamieszczonego na stronie Fundacji dla Dziecka i Rodziny „Wschodzące Słońce").

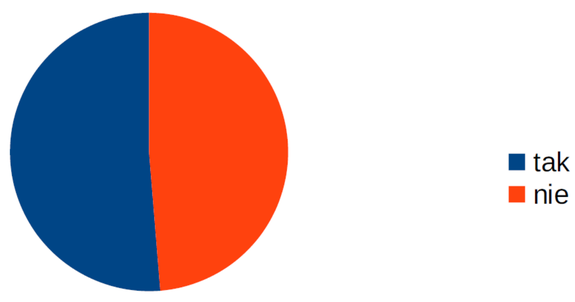
Wyniki

70% kierowców przyznało, że prowadzili pojazd będąc pod wpływem alkoholu. 73% kierowców kupowało alkohol na stacji paliw zatrzymując się w drodze. Prawie co drugi z nich wypijał kupiony alkohol przed wyruszeniem w dalszą podróż. Najczęściej pili piwo - 0,5 l lub więcej i wódkę – 50 ml i więcej. Co drugi kierowca kontynuował picie alkoholu w czasie podróży. W ciągu roku, przed rozpoczęciem terapii, co drugi kierowca kilka razy prowadził pojazd po spożyciu alkoholu kupionym na stacji paliw, a co piąty – 10 razy. Na pytanie o przyczynę, która sprawiła, że badani zdecydowali się prowadzić pojazd po spożyciu alkoholu kupionym na stacji paliw, najczęściej zakreślali odpowiedzi: chęć wypicia piwa w upalny dzień, złe samopoczucie powodowane kacem oraz głód alkoholu.

4. Czy kiedykolwiek, przed wyruszeniem w dalszą drogę, wypijała Pani/wypijał Pan napój alkoholowy kupiony na stacji paliw ?
TAK – 48 % kierowców
NIE – 52 % kierowców

6. Czy kontynuowała Pani/kontynuował Pan picie alkoholu w czasie podróży?
TAK – 51 % kierowców
NIE – 49 % kierowców

7. Jak często, w ciągu roku – przed rozpoczęciem terapii uzależnienia od alkoholu, prowadziła Pani/prowadził Pan samochód lub inny pojazd będąc pod wpływem alkoholu zakupionym na stacji paliw?

- raz - 21 % kierowców
- kilka razy – 52 % kierowców
- 10 lub więcej razy 21 % kierowców
- brak odpowiedz – 6 % kierowców

Finansowanie i konflikt interesów

Badanie zostało sfinansowane ze środków własnych Fundacji dla Dziecka i Rodziny „Wschodzące Słońce" i Fundacji „Trzeźwość" w Gdyni